

INVOER VAN MEEL VAN TARWE.

Het Januari-nummer van dit tijdschrift bevat een stukje over meel-invoer van de hand van Mr. M. Mees.

De geachte schrijver behandelt daarin het deel van de polemiek tusschen Prof. Mr. J. Baron d'Aulnis de Bourouill en de Nederlandsche Vereeniging van Meelfabrikanten dat betreft de kosten van het transport van tarwe en meel, van Noord-Amerika naar Nederland. De Meelfabrikanten in het gelijkstellend, ja zelfs van oordeel, dat de door hen gegeven cijfers beneden de werkelijkheid blijven, komt de heer Mees tot de volgende conclusie (pag. 39): „Maar wanneer, zooals boven is aangetoond, de vracht van de tarwe van Amerika naar hier, geen nadeeligen invloed heeft op den kostprijs van het meel, dat de fabrikant hier te lande uit die tarwe maakt, dan staat hij in dit opzicht gelijk met den Amerikaanschen fabrikant.”

Ziehier eene conclusie, uit een oeconomisch oogpunt van het grootste gewicht, eene conclusie die geheel overeenstemt met het betoog der Meelfabrikanten, dat de groote meelinvoeren niet het gevolg zijn van natuurlijke oorzaken, maar van fiscale maatregelen in het buitenland in verband met den vrijen invoer van meel hier te lande.

Naast veel, dat dus door de Nederlandsche Vereeniging van Meelfabrikanten op hoogen prijs wordt gesteld, bevat het artikel van den heer Mees echter een tweetal bedenkingen tegen de cijfergroepeerings, die door ons gegeven werd omtrent den meel-invoer.

Aangezien nu de Nederlandsche Vereeniging van Meelfabrikanten juist altijd haar kracht gezocht heeft in het geven van cijfers die niet overdreven, doch matig gesteld en juist gekozen zijn, meenen wij er recht op te hebben in dit tijd-

schrijft aan te toonen, dat de bedenkingen van den geachten schrijver niet juist zijn.

Van den heer Mees mogen wij wellicht verwachten, dat hij open en rond zijne dwaling zal bekennen.

Wij gaven de volgende cijfers:

Invoer tot verbruik, na aftrek van den uitvoer uit het vrije verkeer,	
in 1874—1876 gemiddeld	5.116.000 Kilo
in 1896 (toen de N. V. van Meelfabrikanten	
haar verzoek indiende)	116.679.000 Kilo
in 1899 (sedert 1896 zijn alweder vijf fabrieken	
verdwenen)	161.000.000 Kilo.

De bedenking van Mr. Mees is nu, dat „pour le besoin de la cause” de jaren 1874—76, als zijnde buitengewoon laag, het jaar 1899 daarentegen als zijnde buitengewoon hoog, zijn uitgekozen. De cijfers zelf worden echter als juist erkend.

Het invoer-cijfer over 1874—76 nu, werd door ons ontleend aan een Economist-artikel (November 1885) van Mr. Mees zelf, die als reden waarom hij die jaren nam (op pag. 1077) zegt: „Bij de hier volgende cijfers zijn de jaren 1874—76 genomen om de volgende reden: „In 1877 is afgeschaft het „inkomend recht van f 1.50 per last graan. De invoer was „sedert dien tijd vrij. Iedereen die met de statistiek bekend „is weet, dat de staten van uitvoer van artikelen die aan geen „inkomend recht onderworpen zijn onnauwkeurig en dus niet „te vertrouwen zijn. Om te berekenen hoeveel van de genoemde „granen wordt verbruikt heb ik daarom genomen de gemid- „delde cijfers der jaren 1874—76, dus vóór de afschaffing van „het inkomend recht”.

Deze opmerking is zóó juist, dat wij niet aarzelden dezelfde jaren als punt van uitgang te nemen.

Doch bovendien geldt hier een speciale reden waarom juist die jaren als basis van den meelinvoer moeten genomen worden. Door ons is steeds op den voorgrond gesteld, dat de fiscale maatregelen in het buitenland [zoowel het heffen van invoerrechten als het geven van premiën] in verband met het vrij laten invoeren van meel hier te lande de oorzaak vormen van den teruggang onzer industrie. Het was dus noodig te beginnen met een tijdstip, waarop de inlandsche maalindustrie door de heffing van een klein invoerrecht nog een zekeren voorsprong

had boven de buitenlandsche. En aangezien nu in 1877 het recht op meel van f 0.40 per 100 Kilo is afgeschaft, vormen de drie jaren vóór 1877 een zeer juist gekozen punt van uitgang.

De bedenking van Mr. Mees tegen de keuze van het jaar 1899 wil ons even ongegrond voorkomen. Volgens zijn gevoelen was 1899 „een jaar van buitengewonen invoer“ een jaar „waarin de meelfabrikanten werkelijk veel van den invoer van het „buitenlandsch meel zullen geleden hebben.“

De meelinvoer nu, was:

in 1899	161.000.000 Kilo
„ 1900	139.210.000 „
„ 1901	173.417.000 „

Toen de heer Mees in December 1901 zijn artikel schreef was het bekend, dat de meelinvoer in de eerste tien maanden van 1901 reeds grooter was dan in het geheele jaar 1900; en reeds belangrijk meer dan in de tien eerste maanden van 1899. Niettemin spreekt Mr. Mees van „het geheel exceptioneele jaar 1899.“

De geachte schrijver grondt nu in zijn artikel zijn berekeningen en conclusiën op het jaar 1900.

Zou dit jaar van kleinen invoer niet juist „pour le besoin de la cause“ genomen zijn?

Na de weerlegging van de bemerkingen van Mr. Mees zij het ons vergund thans onzerzijds een tweetal bedenkingen te maken tegen het verdere betoog van den geachten schrijver.

De opzet van dit betoog is als volgt:

In 1900 werden ingevoerd	139 210.000 Kilo meel
„ 1891 „ „	67.520.000 „ „
meerdere invoer in 1900	71.690.000 „ „
doch in tien jaren is door vermeerdering van bevolking het verbruik van meel toegenomen met	38.500.000 „ „
blijft nadeelig verschil	33 190.000 „ „

In tien jaar tijd zou dus de meelindustrie slechts 33.190.000 Kilo teruggegaan zijn.

De eerste bemerking die wij op deze cijfers hebben is, dat de schrijver het verschil van den invoer neemt tusschen de

jaren 1891 en 1900 dat is dus over een tusschenruimte van negen jaren terwijl hij de vermeerdering van bevolking berekent over tien jaren.

Dit klopt niet.

Wanneer men de vermeerding van verbruik door toename der bevolking berekent over tien jaren, dan staat voor den invoer tegenover het jaar 1891 het jaar 1901.

De rekening stelt zich dan als volgt:

In 1901 werden ingevoerd	173.417.000	Kilo meel
" 1891 " "	<u>67.520.000</u>	" "
meerdere invoer in 1901.	105.897.000	" "
toename van het verbruik in 10 jaren	<u>38.500.000</u>	" "
blijft nadeelig verschil	<u>67.397.000</u>	" "

De maalindustrie is dus in die tien jaar 67.397.000 Kilo teruggegaan dat is meer dan het dubbele van wat Mr. Mees becijferde!

Neemt men, om alle kwestie van hooge of lage jaren te doen vervallen, de drie laatste jaren 1899—1901 tegenover de drie jaren 1889—1891, dan stelt zich de zaak als volgt:

Invoer 1899	161.000.000	Kilo
" 1900	139.210.000	"
" 1901	<u>173.417.000</u>	"
	473.627.000	Kilo
	of gemiddeld .	157.876.000 Kilo
" 1889	39.250.000	Kilo
" 1890	65.567.000	"
" 1891	<u>67.524.000</u>	"
	172.341.000	Kilo
	of gemiddeld .	57.447.000 "
meerdere invoer na 10 jaren .	100.429.000	Kilo
meerder verbruik na 10 jaren .	<u>38.500.000</u>	"
blijft nadeelig verschil .	61.929.000	Kilo

of bijna het dubbele van wat Mr. Mees becijferde!

De cijfers van meelinvoer stellen zich alsdan als volgt:

1874/76 gemidd. invoer	5.116.000	K ^o of c _a 2½ pCt.	} van het verbruik.
1889/91 " "	57.447.000	" " " 16 "	
1899, 01 " "	157.876.000	" " " 40 "	

Deze cijfers maken verdere toelichting overbodig.

Onze tweede bedenking is, dat het toch niet aangaat te beweren, dat men niet zoo'n ernstige reden van klagen heeft, omdat de maalindustrie in 10 jaren slechts 33.190.000 Kilo (lees 67.397.000 resp. 61.929.000 Kilo) is teruggegaan.

Waarom moet dan toch a priori worden aangenomen, dat in het meerdere binnenlandsch verbruik noodwendig door de buitenlandsche nijverheid moet worden voorzien?

Zich op dit standpunt plaatsende, zou men tevreden moeten zijn, wanneer de Nederlandsche industrie haar omvang behield van vóór tien, twintig, dertig jaren; ja, zou er geen reden van klagen zijn, wanneer onze nijverheid hetzelfde productie-vermogen had van eeuwen geleden!

Dit standpunt is onjuist.

In elke tak van nijverheid of ander volksbestaan is, bij toename van bevolking, stilstand achteruitgang.

Wanneer in bijna alle beschaafde landen de maal-industrie zich krachtig uitbreidt, waarom moet dan in Nederland die tak van nijverheid stilstaan of achteruitgaan?

Daarvoor is geen enkele reden.

Is niet industrie een even nuttige tak van volksbestaan als handel of scheepvaart?

Gesteld eens dat de scheepvaart zich met reden beklagde over belemmerende bepalingen in binnen- en buitenland, zou men haar dan tegemoet voeren: „Gij hebt geen reden zoo ontevreden te zijn, want blijkens de statistische cijfers zijt gij in tien jaren slechts 16 pCt. achteruit gegaan“?

Men zou dit antwoord onredelijk noemen, en terecht; doch ditzelfde verwijt treft ook de becijfering in het Economist-artikel.

De Nederlandsche Vereeniging van Meelfabrikanten.

Februari 1902.

De opmerkingen van de Nederlandsche Vereeniging van Meelfabrikanten zijn m.i. voor het publiek niet belangrijk genoeg, om daarover in een lange polemieek te treden. Maar een paar van die opmerkingen mogen toch niet onweersproken blijven.

De Meelfabrikanten schijnen het met mij eens te zijn, dat de vracht van tarwe uit Noord Amerika geen nadeeligen invloed heeft op den kostprijs van het meel, dat de fabrikant hier uit die tarwe maakt; dat hij dus in dit opzicht met den Amerikaanschen fabrikant gelijk staat. Maar nu zeggen zij, dat daaruit volgt: „dat de groote meelinvoeren niet het gevolg „zijn van natuurlijke oorzaken, maar van fiscale maatregelen „in het buitenland in verband met den vrijen invoer van meel „hier te lande“ Die gevolgtrekking begrijp ik niet. Fiscale maatregelen in het buitenland kunnen den invoer van meel naar hier bevorderen op twee manieren. Vooreerst wanneer in het buitenland een premie van uitvoer op meel gegeven wordt, zooals een tijd lang in Frankrijk het geval was; of wel een land kan een hoog inkomend recht op meel heffen en daardoor feitelijk invoer van meel onmogelijk maken, en zijn fabrikanten in staat stellen op hun binnenlandsch debiet zóóveel te verdienen, dat zij hun overproductie hier met verlies kunnen verkoopen. Maar de hoofdaanvoer van meel komt uit Noord-Amerika. En ofschoon ook dáár een hoog inkomend recht op meel bestaat, zal toch niemand beweren, dat daardoor de prijs van het meel voor de consumenten in Amerika hoog gehouden wordt met de gevolgen, hierboven aangegeven, en dat dus het hooge inkomend recht aldaar oorzaak is, dat er geen meel in Amerika wordt ingevoerd maar wel uitgevoerd. Want meel invoeren in Noord-Amerika zou zijn „water naar de zee dragen“ Ik zou meenen, dat, bij gelijkstaanden prijs van de grondstof voor den Nederlandschen en Amerikaanschen fabrikant, de uitvoer van meel naar hier alleen daardoor mogelijk is, omdat de kosten van fabriekage van meel lager zijn in Amerika dan hier. Dit moet de „natuurlijke“ oorzaak zijn.

Een tweede opmerking, door de Meelfabrikanten gemaakt, was de volgende. Ik was er tegen opgekomen, dat men de jaren 1874—76 als punt van uitgang genomen had, om den invoer van meel van vroeger te vergelijken met den invoer van de laatste jaren. Ik deed dit, omdat de invoer in die

jaren 1874—76 abnormaal laag was. Dat ik daarin gelijk had blijkt uit ondervermeld staatje ¹⁾). Wanneer men weet, dat in 1867—76 de gemiddelde invoer van meel was circa 18 millioen kilo's 'sjaars, dan moet men niet daaruit kiezen de jaren 1874—76 toen die invoer slechts circa 5 millioen was, en deze jaren als punt van uitgang nemen. — De Meelfabriekanten zeggen: „Het was dus noodig te beginnen met een tijdstip, „waarop de inlandsche maalindustrie door de heffing van een „klein invoerrecht nog een zekeren voorsprong had boven de „buitenlandsche. En aangezien nu in 1877 het recht op meel „van f 0.40 per 100 kilo is afgeschaft, vormen die drie jaren „vóór 1877 een zeer juist gekozen punt van uitgang“. Ook dit is onjuist. De gemiddelde invoer was in de jaren

1867—76 gemiddeld . . . 18.230.000 Kilo

en nadat het inkomend recht in 1877 was afgeschaft was de invoer in de jaren

1877—85 gemiddeld . . . 20.360.000 Kilo

Eerst in 1886 begon de invoer belangrijk te stijgen. Er was dus volstrekt geen andere reden om de jaren 1874—6 als punt van uitgang te nemen, dan alleen deze, dat de invoer toen abnormaal laag was, namelijk 5.116.000 Kilo.

Verder wordt door de Meelfabrikanten gezegd, dat ik zelf in een stukje in de Economist van 1888 die jaren 1874—6 heb gekozen, omdat toen het inkomend recht op graan en meel nog bestond, en, zooals ik toen zeide, de statistiek van in- en uitvoer van belaste artikelen veel zuiverder is dan van artikelen die vrij zijn. Dit laatste argument geldt natuurlijk nu nog evenzeer. Maar er was destijds sprake van, een inkomend recht op graan en meel te leggen. Ik wilde toen aan-

Saldo invoer van meel in duizendt.		Saldo invoer van meel in duizendt.		Saldo invoer van meel in duizendt.	
Jaar.	Kilo's.	Jaar.	Kilo's.	Jaar.	Kilo's.
1867	20.610	1876	— 3.390	1885	20.340
1868	26.440	1877	11.520	1886	35.870
1869	36.330	1878	16.510	1887	47.910
1870	25.480	1879	18.390	1888	46.670
1871	26.980	1880	24.810	1889	39.250
1872	22.070	1881	20.790	1890	65.570
1873	14.620	1882	14.950	1891	67.520
1874	8.410	1883	26.700	1892	87.530
1875	5.080	1884	29.220		

toonen, wat dit aan de verbruikers zou kosten, en daarom had ik noodig te weten de vermoedelijke productie van graan, en den invoer van graan en meel, om zóó tot de totale consumtie te komen. Voor de berekening van den invoer waren de jaren 1874—6, toen nog inkomend recht geheven werd, beter dan de later volgende jaren. In die kwestie speelde de invoer van meel nog een ondergeschikte rol, want in die jaren was de invoer van:

tarwe	125	millioen Kilo's
meel	5	" "

Het was niet voor een vergelijkende statistiek van de opvolgende jaren, dat ik toen die drie jaren aanhaalde; en dit heeft dus niet het minste verband met de kwestie, die nu besproken is.

Dat ik, in December 1901 schrijvend, niet bekend was met den invoer over het jaar 1901 spreekt, dunkt mij, van zelf.

Bij de opmaking van de toeneming van de consumtie door vermeerdering van de bevolking, erken ik, mij een jaar vergist te hebben. Op de consumtie van het geheele jaar geeft mijn fout echter slechts een verschil van één procent.

Met de Meelfabrikanten ben ik het eens, dat onze statistiek van in- en uitvoer slechts een zeer beperkt vertrouwen verdient. Zij wemelt van onnauwkeurigheden; ik heb dit bij andere gelegenheden zelf herhaaldelijk aangetoond. Maar over een niet te kort tijdsbestek zou ik meenen, dat er kans is, dat de fouten pro en contra tegen elkander opwegen.

Ik zou nog op meer zaken kunnen wijzen, maar reeds genoeg, of eigenlijk te veel, over al die ondergeschikte punten, die verbazend vervelend zijn voor het groote publiek, en ons eenvoudig afleiden van de voornaamste kwestie. Die kwestie is de volgende.

Niemand zal het aan de meelmolenaars kwalijk nemen, dat zij meer trachten te verdienen; dat doen allen die in handel of bedrijf zijn. Maar waar de freetraders zich tegen verzetten, is dit, dat die meerdere verdiensten zullen komen door inkomende rechten op meel. Want dan zou door een regeeringsmaatregel de prijs van het meel verhoogd worden; en iedereen weet, dat een verhooging van den prijs van het meel, en dus van het brood, het zwaarst drukt op de minstgegoede klassen.

Rotterdam, Februari 1902.

M. MEES.